07.04.2026 22:22:49
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

7 Απριλίου 2026 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | Αρ. Φύλλου **57**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5293

Παρεμβάσεις για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
Άρθρο 1 Σκοπός
Άρθρο 2 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
Άρθρο 3 Αντικατάσταση δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση - Αντικατάσταση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7, 8 και 9 στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο 4 Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες - Προσθήκη άρθρου 3Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 5 Ψηφιακή ενημέρωση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ
Άρθρο 6 Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών - Προσθήκη άρθρου 5Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
Άρθρο 7 Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων - Προσθήκη άρθρου 5Β στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
Άρθρο 8 Διοικητικός μηχανισμός για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με δικαστικές αποφάσεις - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4795/2021
Άρθρο 9 Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση - Προσθήκη άρθρου 24Α και παρ. 1Α στο άρθρο 80 του ν. 4795/2021
Άρθρο 10 Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 25Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΜΗ ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ
Άρθρο 11 Μη άσκηση ένδικων μέσων από τους φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία
Άρθρο 12 Μη προβολή δικαιωμάτων του Δημοσίου έναντι τρίτων και αναγνώριση εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων
Άρθρο 13 Διαδικασία μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου πριν και μετά την άσκηση αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 ή αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 και σε κάθε στάδιο της δίκης
Άρθρο 14 Έγγραφα που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν προβάλλονται δικαιώματα από το Δημόσιο έναντι τρίτων και αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
Άρθρο 15 Υπηρεσία μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων
Άρθρο 16 Κατάργηση υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 651/1977
Άρθρο 17 Καταβολή φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας
Άρθρο 18 Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από τη Φορολογική Διοίκηση - Προσθήκη άρθρου 47Α και παρ. 45Α στο άρθρο 83 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 19 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 20 Μεταβατικές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 21 Παράταση ισχύος του άρθρου 62 του ν. 4872/2021 περί ρυθμίσεων για τη διαδικασία καταβολής εφημεριών ιατρών και πρόσθετων αμοιβών λοιπού προσωπικού των νοσοκομείων, των Διοικήσεων Υγειονομικών Περιφερειών και του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας και των αποζημιώσεων του προσωπικού που απασχολείται στα εμβολιαστικά κέντρα του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού COVID-19 και του προσωπικού Κινητών Ομάδων Υγείας και Κέντρων Υγείας κατά του κορωνοϊού COVID-19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’: ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
Άρθρο 22 Έναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

α) η απλούστευση διαδικασιών, η ταχύτερη διεκπεραίωση των αιτημάτων των διοικουμένων από τη Διοίκηση και η δυνατότητα διαρκούς και απομακρυσμένης ενημέρωσης των πολιτών για τις υποθέσεις τους προς διευκόλυνση των ίδιων, αλλά και των υπαλλήλων,

β) η ταχύτερη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις και η αποφυγή εμπλοκής του πολίτη σε επιβαρυντικές γι’ αυτόν περαιτέρω δικαστικές διαδικασίες,

γ) η άμεση και οριστική ικανοποίηση αξιώσεων για πρόσωπα που έχουν υποστεί βλάβη από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις οργάνων του Κράτους και έχουν δικαιωθεί κατόπιν δικαστικών αποφάσεων, και

δ) η απλοποίηση και η ταχύτερη ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης και μεταβίβασης εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, καθώς και η προσαρμογή της στις σύγχρονες συναλλακτικές συνθήκες.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

α) η σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες,

β) η αντικατάσταση των δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση,

γ) η ψηφιακή ενημέρωση των διοικουμένων για την πορεία των υποθέσεών τους,

δ) η υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών ανά θεματική ενότητα,

ε) η ψηφιακή ενημέρωση για τα ωράρια λειτουργίας των φορέων του Δημοσίου,

στ) η πρόβλεψη διοικητικού μηχανισμού για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις,

ζ) η δυνατότητα υποβολής καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση στον Σύμβουλο Ακεραιότητας και η διαχείρισή τους από αυτόν,

η) η εξέταση ενδικοφανών προσφυγών από κεντρικό όργανο για λόγους ενιαίας εφαρμογής της νομοθεσίας,

θ) η μη άσκηση ενδίκων μέσων από τους φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε δικαστικές διαφορές με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία,

ι) η αποχή του Δημοσίου, υπό προϋποθέσεις, από τη διεκδίκηση ακινήτων πολιτών,

ια) η δυνατότητα πληρωμής του φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου και

ιβ) η δυνατότητα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων να απελευθερώνει οριστικά τη μεταβίβαση κατασχεμένου ακινήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 3
Αντικατάσταση δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση - Αντικατάσταση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7, 8 και 9 στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45), περί αιτήσεων προς τη Διοίκηση, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Όταν, για να κριθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματος του ενδιαφερομένου, φυσικού ή νομικού προσώπου, απαιτούνται δικαιολογητικά, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, άλλα έγγραφα ή στοιχεία που τηρούνται σε αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και αυτά δεν μπορούν να αντληθούν αυτεπαγγέλτως, μέσω διαλειτουργικότητας ή άλλης διαδικασίας άμεσης λήψης, από την αρμόδια υπηρεσία, ο ενδιαφερόμενος δύναται να αντικαθιστά, όλα ή μερικά από αυτά, με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α’ 75), η οποία χορηγείται, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, από την αρμόδια υπηρεσία. Με την υπεύθυνη δήλωση ο ενδιαφερόμενος δηλώνει ότι πληρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματός του που συνδέονται με τα δικαιολογητικά του πρώτου εδαφίου.

Η αρμόδια υπηρεσία:

α) Αν από την έκδοση της διοικητικής πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, εκδίδει, αμέσως μετά την υποβολή του αιτήματος και της υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου, τη διοικητική πράξη με την οποία αποδέχεται το αίτημά του και αναζητεί αμελλητί τις πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά από τα αντίστοιχα αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Μετά από τη λήψη των σχετικών πληροφοριών ή δικαιολογητικών, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή του αιτήματος.

β) Αν από την έκδοση της διοικητικής πράξης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αναζητεί αμελλητί τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά και, σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως εάν αυτά έχουν παραληφθεί, εκδίδει τη διοικητική πράξη εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς να έχουν περιέλθει στην αρμόδια υπηρεσία τα αιτούμενα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης εντός το αργότερο ενός (1) μηνός από την έκδοση της διοικητικής πράξης.

Οι υπηρεσίες από τις οποίες αναζητούνται αυτεπαγγέλτως τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις περ. α) και β) του τρίτου εδαφίου, υποχρεούνται να τα αποστέλλουν το αργότερο εντός ενός (1) μηνός. Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας τήρησης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, ενημερώνουν αιτιολογημένα την αρμόδια υπηρεσία που τα αναζητεί και πάντως εντός της προθεσμίας αυτής.

Αν, η αρμόδια υπηρεσία, μετά από τον έλεγχο της ακρίβειας της υπεύθυνης δήλωσης, διαπιστώσει ότι αυτή είναι ανακριβής: α) ανακαλεί τη διοικητική πράξη με την οποία έγινε δεκτό το αίτημα, β) επιβάλλει, στην περίπτωση της διοικητικής πράξης που εκδόθηκε σύμφωνα με την περ. α) του τρίτου εδαφίου, διοικητικό πρόστιμο από δύο χιλιάδες (2.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με το όφελος που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος, γ) καταλογίζει στον αιτούντα τη δαπάνη που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, σύμφωνα με την περ. β) του τρίτου εδαφίου και επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με την καταλογισθείσα δαπάνη, δ) επιβάλλει, στην περίπτωση που η διοικητική πράξη, εάν είχε εκδοθεί, θα προκαλούσε δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με την περ. β) του τρίτου εδαφίου, διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με τη δαπάνη που θα είχε προκληθεί, ε) γνωστοποιεί στην αρμόδια Εισαγγελία την τέλεση του ποινικού αδικήματος της υποβολής ψευδούς δήλωσης της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 και στ) ενημερώνει το κεντρικό μητρώο της παρ. 7 για την ανάκληση της διοικητικής πράξης. Για τους σκοπούς υπολογισμού του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος από τη διοικητική πράξη της περ. α) του τρίτου εδαφίου, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων χορηγεί στην αρμόδια για την επιβολή του προστίμου υπηρεσία, κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφορία, όπως στοιχεία φορολογικών και πληροφοριακών δηλώσεων και στοιχεία μητρώου, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης για την προστασία του απορρήτου. Τα πρόστιμα της παρούσας βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190).

Παράλειψη της υποχρέωσης έκδοσης διοικητικής πράξης σε εφαρμογή της παρούσας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους υπαλλήλους και τους Προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).»

2. Στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας προστίθενται παρ. 7, 8 και 9 ως εξής:

«7. Στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης συστήνεται και λειτουργεί κεντρικό μητρώο καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων της παρ. 6. Υπεύθυνος επεξεργασίας του μητρώου ορίζεται ο φορέας στον οποίο ανήκει ή εποπτεύει την υπηρεσία που εκδίδει ή ανακαλεί την πράξη.

8. Η αρμόδια υπηρεσία δεν ικανοποιεί το αίτημα του ενδιαφερομένου στις εξής περιπτώσεις:

α) αν το αίτημα είναι απορριπτέο για λόγο που δεν σχετίζεται με τα στοιχεία της παρ. 6,

β) αν η υπεύθυνη δήλωση είναι προδήλως ανακριβής ή αν η ανακρίβεια προκύπτει από στοιχεία που η αρμόδια αρχή διαθέτει κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος,

γ) αν αρμόδια αρχή έχει ήδη ανακαλέσει διοικητική πράξη που εκδόθηκε μετά από υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερόμενου σύμφωνα με την παρ. 6.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συστήνεται το μητρώο της παρ. 7 και ορίζονται: α) τα τηρούμενα στο μητρώο στοιχεία, β) τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις, τους χρήστες, τους όρους χρήσης και τον τρόπο ενημέρωσης του μητρώου, γ) οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα, δ) τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και ε) κάθε τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία του μητρώου.»

3. Η έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 4
Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες - Προσθήκη άρθρου 3Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45) προστίθεται άρθρο 3Α ως εξής:

«Άρθρο 3Α
Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες

1. Οι φορείς του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1 δύναται να διαπιστώνουν τη συνδρομή των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης, με βάση βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα που εκδίδουν επαγγελματίες για γεγονότα ή στοιχεία που είναι συναφή με την άσκηση του επαγγέλματός τους. Οι φορείς του πρώτου εδαφίου πιστοποιούν ότι οι επαγγελματίες διαθέτουν αποδεδειγμένα τα αναγκαία προσόντα, την κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρογνωμοσύνη για την εκτέλεση του έργου που τους ανατίθεται. Οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες εγγράφονται σε ειδικό μητρώο που τηρείται από τους φορείς που τους πιστοποίησαν, αποκτούν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία και δεδομένα που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου που τους ανατίθεται και εκδίδουν βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα που παράγουν πλήρη απόδειξη ως προς τα στοιχεία που εμπεριέχονται σε αυτά ενώπιον των φορέων που τους έχουν πιστοποιήσει. Οι υπάλληλοι που εκδίδουν διοικητικές πράξεις με βάση τις βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα πιστοποιημένων επαγγελματιών δεν φέρουν ευθύνη για εγγραφές και ενδείξεις των πράξεων που οφείλονται σε σφάλματα των βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων.

2. Οι φορείς που πιστοποιούν επαγγελματίες πραγματοποιούν υποχρεωτικά δειγματοληπτικό έλεγχο σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) επί των διοικητικών πράξεων που εκδίδονται βάσει βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πιστοποιημένων επαγγελματιών. Αν ένας φορέας διαπιστώσει την έκδοση μίας (1) τουλάχιστον εσφαλμένης βεβαίωσης, έκθεσης, σχεδίου απόφασης ή άλλου εγγράφου, εκτός προφανών παραδρομών, από πιστοποιημένο επαγγελματία, ανακαλεί την πιστοποίηση του επαγγελματία, τον διαγράφει από το ειδικό μητρώο πιστοποιημένων επαγγελματιών του, τον αποκλείει για έως πέντε (5) έτη από την απόκτηση πιστοποίησης και του επιβάλλει πρόστιμο από χίλια (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για κάθε εσφαλμένη βεβαίωση, έκθεση, σχέδιο απόφασης ή άλλο έγγραφο που αυτός εξέδωσε.

3. Οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες δύνανται να ασκούν το έργο τους μετά από ανάθεση από διοικούμενους με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α’ 75) που απευθύνεται στον αρμόδιο φορέα. Το άρθρο 7, περί αμεροληψίας των διοικητικών οργάνων, εφαρμόζεται και για τους πιστοποιημένους επαγγελματίες.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται το κατ’ αποκοπήν ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται από τον φορέα στους πιστοποιημένους επαγγελματίες ανάλογα με το έργο που τους ανατίθεται, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος

καταβολής της αποζημίωσης αυτής, καθώς και ο τρόπος αποτύπωσής της στα βιβλία του πιστοποιημένου επαγγελματία.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να ορίζονται:

α) η κατηγορία και ο ανώτατος αριθμός των επαγγελματιών που δύναται να πιστοποιηθούν, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την πιστοποίησή τους, καθώς και οι λόγοι αποκλεισμού τους,

β) τα αναγκαία προσόντα για την πιστοποίηση των επαγγελματιών, η κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρογνωμοσύνη αυτών, καθώς και ο τρόπος απόδειξής τους,

γ) αν απαιτείται επιμόρφωση των επαγγελματιών, η ύλη, το πρόγραμμα επιμόρφωσης, ο φορέας επιμόρφωσης, καθώς και οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία επιμόρφωσης,

δ) η χρονική διάρκεια της πιστοποίησης των επαγγελματιών,

ε) οι λεπτομέρειες για τη διαπίστωση της έναρξης λειτουργίας του ειδικού μητρώου πιστοποιημένων επαγγελματιών, την εγγραφή των πιστοποιημένων επαγγελματιών σε αυτό, τους λόγους διαγραφής από αυτό, και, αν το έργο δύναται να ανατεθεί από διοικουμένους, οι λεπτομέρειες για την πρόσβαση των διοικουμένων σε αυτό,

στ) οι κατηγορίες των διοικητικών πράξεων που μπορούν να εκδίδονται βάσει βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πιστοποιημένων επαγγελματιών,

ζ) η διαδικασία για την ανάθεση προς τον πιστοποιημένο επαγγελματία του έργου από τον φορέα ή από τον διοικούμενο,

η) πρότυπα βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων που εκδίδονται από τους πιστοποιημένους επαγγελματίες,

θ) ο ανώτατος αριθμός υποθέσεων που μπορούν να χειρίζονται ταυτόχρονα οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες, καθώς και ο ανώτατος αριθμός βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων που δύναται να εκδίδει ο ίδιος πιστοποιημένος επαγγελματίας σε ετήσια βάση,

ι) οι αρμόδιοι υπάλληλοι που θα συνεργάζονται με τους πιστοποιημένους επαγγελματίες και θα τους χορηγούν τα αναγκαία στοιχεία από τα αρχεία του φορέα για την εκτέλεση του έργου τους,

ια) οι υποχρεώσεις των πιστοποιημένων επαγγελματιών έναντι του φορέα και των διοικουμένων, σε περίπτωση που η ανάθεση γίνεται από αυτούς,

ιβ) τα κριτήρια επιβολής των κυρώσεων που επιβάλλονται στους πιστοποιημένους επαγγελματίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος,

ιγ) τα είδη, τα κριτήρια και ο αριθμός των ελέγχων επί των βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων,

ιδ) μέτρα πρόνοιας για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, ιδίως όταν η αμοιβή του πιστοποιημένου επαγγελματία καταβάλλεται από τον διοικούμενο, και

ιε) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 5
Ψηφιακή ενημέρωση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη

Στην παρ. 5 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45): α) διαγράφονται οι λέξεις «κατά τις ρυθμίσεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (Α’ 50)», β) προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης. Στον ενδιαφερόμενο χορηγείται μοναδικός κωδικός ή άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο, το οποίο του παρέχει προσωποποιημένη πρόσβαση στο κεντρικό σημείο τήρησης ιστορικού των υποθέσεών του, όπου μπορεί να παρακολουθεί την πορεία της υπόθεσης προς διεκπεραίωση σε κάθε στάδιο αυτής. Τα στοιχεία, στα οποία έχει πρόσβαση ο ενδιαφερόμενος, περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής: α) την πληροφορία ότι ο φάκελός του κατατέθηκε με πλήρη δικαιολογητικά, β) το διαδικαστικό στάδιο της υπόθεσης, γ) τον εκτιμώμενο χρόνο διεκπεραίωσής της, δ) την υπηρεσιακή μονάδα που είναι αρμόδια για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης, και ε) στοιχεία επικοινωνίας, τηλεφωνικό αριθμό και ηλεκτρονική διεύθυνση, μέσω των οποίων ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνεί με την υπηρεσιακή μονάδα που χειρίζεται την υπόθεση στο αντίστοιχο στάδιο. Παράλειψη της υποχρέωσης της παρούσας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους υπαλλήλους και τους Προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26). Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα και, ιδίως:

α) ο τρόπος ηλεκτρονικής πρόσβασης του ενδιαφερόμενου,

β) ο τρόπος ταυτοποίησης του ενδιαφερόμενου κατά τη χρήση του κεντρικού σημείου υποθέσεων του πολίτη,

γ) ο τρόπος χορήγησης του μοναδικού αριθμού ή του πρόσφορου μέσου για την παρακολούθηση της πορείας της υπόθεσης, και

δ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής καταχώρισης στοιχείων για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Άρθρο 6
Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών - Προσθήκη άρθρου 5Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45) προστίθεται άρθρο 5Α ως εξής:

«Άρθρο 5Α
Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών

1. Εκτός από την υποχρεωτική ανάρτηση που προβλέπεται στην περ. (ε) της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 (Α’ 184), περί πεδίου εφαρμογής ψηφιακής διαφάνειας, οι εγκύκλιες οδηγίες που εκδίδονται από δημόσιες υπηρεσίες, υπό την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 5 του παρόντος, αναρτώνται αμελλητί σε ιστοσελίδα του φορέα. Κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 78 του ν. 4727/2020, περί ισχύος των πράξεων, οι εγκύκλιες οδηγίες του πρώτου εδαφίου δεν ισχύουν πριν από την ανάρτησή τους στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του φορέα.

2. Υπό τον συντονισμό της αρμόδιας για τη διοικητική υποστήριξη του φορέα οργανικής μονάδας, τα όργανα που εκδίδουν εγκύκλιες οδηγίες της παρ. 1:

α) αναρτούν τις εγκύκλιες οδηγίες στην ιστοσελίδα του φορέα σε κατηγορίες, με βάση τη θεματική τους συνάφεια και

β) προσδιορίζουν με διακριτό τρόπο τις εγκύκλιες οδηγίες ή τα τμήματα αυτών που δεν ισχύουν μετά από τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας.»

Άρθρο 7
Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων - Προσθήκη άρθρου 5Β στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45) προστίθεται άρθρο 5Β ως εξής:

«Άρθρο 5Β
Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων

1. Κάθε δημόσιος φορέας, με μέριμνα της αρμόδιας για τη διοικητική υποστήριξή του οργανικής μονάδας, τηρεί στην ιστοσελίδα του διαρκώς αναρτημένα τα ωράρια λειτουργίας του, καθώς και τα ωράρια υποδοχής κοινού, δικηγόρων και άλλων κατηγοριών ενδιαφερομένων για τις οποίες ισχύουν ειδικά ωράρια. Στην ανάρτηση επισημαίνονται οι αργίες και οι λοιπές ημέρες και ώρες, κατά τις οποίες η υπηρεσία δεν λειτουργεί ή δεν δέχεται κοινό, δικηγόρους ή άλλες κατηγορίες ενδιαφερομένων.

2. Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι δημόσιοι φορείς προβαίνουν σε ψηφιακή ανάρτηση των ωραρίων λειτουργίας τους.

3. Παράλειψη της υποχρέωσης των παρ. 1 και 2 συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους υπαλλήλους και τους προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).»

Άρθρο 8
Διοικητικός μηχανισμός για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με δικαστικές αποφάσεις - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α’ 62) προστίθεται άρθρο 10Α ως εξής:

«Άρθρο 10Α
Συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις

1. Επιπλέον των αρμοδιοτήτων του άρθρου 10, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζουν ότι ο φορέας, στον οποίον υπάγονται, συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις του άρθρου 1 του ν. 3068/2002 (Α’ 274), χωρίς να απαιτείται να ενεργοποιηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στον ν. 3068/2002. Προκειμένου

να ασκηθεί αυτή η αρμοδιότητα, οι δικαστικές αποφάσεις του πρώτου εδαφίου κοινοποιούνται στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του φορέα ή, αν κοινοποιηθούν σε άλλη οργανική μονάδα του φορέα, διαβιβάζονται αμελλητί στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία:

α) αν η απόφαση επιδικάζει χρηματικό ποσό, ειδοποιεί την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών των άρθρων 24 και 25 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), στην οποία και διαβιβάζει αμελλητί την απόφαση για τις νόμιμες ενέργειες,

β) αν η απόφαση αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση, διαβιβάζει αυτήν στις οργανικές μονάδες που έχουν αρμοδιότητα για τη συμμόρφωση, παρέχοντας κατευθύνσεις για τις αναγκαίες ενέργειες συμμόρφωσης,

γ) παρακολουθεί τη συμμόρφωση και ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό και τον Υπηρεσιακό Γραμματέα ή το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης του φορέα, κατά περίπτωση, και τον ενδιαφερόμενο για την πορεία της, και

δ) επισημαίνει στα πειθαρχικώς προϊστάμενα όργανα παραλείψεις υπαλλήλων σε σχέση με τη συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση, για να διερευνηθεί αν οι παραλείψεις αυτές συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα.

2. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθεί τη συνολική συμμόρφωση του φορέα στις δικαστικές αποφάσεις, διαπιστώνει συστημικά προβλήματα και διατυπώνει εισηγήσεις για την επίλυσή τους.»

Άρθρο 9
Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση - Προσθήκη άρθρου 24Α και παρ. 1Α στο άρθρο 80 του ν. 4795/2021

1. Στον ν. 4795/2021 (Α’ 62) προστίθεται άρθρο 24Α ως εξής:

«Άρθρο 24Α
Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση

1. Το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας ορίζεται ως η οργανική μονάδα, στην οποία υποβάλλονται καταγγελίες για διαφθορά ή κακοδιοίκηση των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, όπως ενδεικτικά για υπέρμετρες καθυστερήσεις κατά την ικανοποίηση αιτημάτων ή εν γένει κακή εξυπηρέτηση ή ανάρμοστη συμπεριφορά σε βάρος των πολιτών και τις οποίες διαχειρίζεται σύμφωνα με τις παρ. 2 έως 4 του παρόντος. Οι καταγγελίες του πρώτου εδαφίου μπορούν να υποβάλλονται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, στην οποία έχει πρόσβαση αποκλειστικά το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας. Καταγγελίες που υποβάλλονται σε άλλη οργανική μονάδα διαβιβάζονται αμελλητί στο Αυτοτελές Γραφείο του πρώτου εδαφίου, μη θιγομένων των αρμοδιοτήτων των πειθαρχικών οργάνων.

2. Αν καταγγέλλεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, ο Σύμβουλος Ακεραιότητας διαβιβάζει την καταγγελία αμελλητί στον πειθαρχικώς προϊστάμενο του καταγγελλόμενου υπαλλήλου. Αν καταγγέλλεται η διάπραξη ποινικού αδικήματος, ο Σύμβουλος Ακεραιότητας διαβιβάζει την καταγγελία αμελλητί στην αρμόδια εισαγγελική αρχή. Σε κάθε περίπτωση, ο Σύμβουλος Ακεραιότητας διαβιβάζει την καταγγελία και στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

3. Ο Σύμβουλος Ακεραιότητας παρακολουθεί τη διαδικασία διερεύνησης της καταγγελίας.

4. Όποιος υποβάλλει καταγγελία της παρ. 1, παρέχοντας το όνομα και τον προσωπικό του αριθμό, μπορεί να λάβει μοναδικό κωδικό πρόσβασης, προκειμένου να πληροφορείται, από τον Σύμβουλο Ακεραιότητας, την πορεία εξέτασης της καταγγελίας, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45), και να λαμβάνει αιτιολογημένη απάντηση επί της καταγγελίας του. Τα στοιχεία του καταγγέλλοντος είναι διαθέσιμα στον καταγγελλόμενο υπάλληλο κατόπιν αιτήματός του για την άσκηση κάθε νομίμου δικαιώματός του.

5. Η υποδοχή και διαχείριση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση που αφορούν στις αυτοτελείς υπηρεσίες και τα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου που δεν έχουν συστήσει Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας γίνονται από το αντίστοιχο Γραφείο του εποπτεύοντος φορέα.»

2. Στο άρθρο 80 του ν. 4795/2021, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων του Μέρους Β’, προστίθεται παρ. 1Α ως εξής:

«1Α. Με κοινή απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα στοιχεία που τηρούνται στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 24Α, οι χρήστες, ο τρόπος πρόσβασης, καθώς και κάθε τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία της.»

3. Η λειτουργία της εφαρμογής της παρ. 1 και η έκδοση της απόφασης της παρ. 1Α του άρθρου 80 του ν. 4795/2021 δεν αποτελούν προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 10
Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 25Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45) προστίθεται άρθρο 25Α ως εξής:

«Άρθρο 25Α
Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών

1. Οι ενδικοφανείς προσφυγές της παρ. 2 του άρθρου 25, που υποβάλλονται ενώπιον φορέων του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1, εξετάζονται υποχρεωτικά από ενιαίο κεντρικό όργανο εξέτασης προσφυγών του εκάστοτε φορέα, το οποίο μπορεί να αποτελείται από περισσότερα κλιμάκια.

2. Δεν επιτρέπεται η εξέταση ενδικοφανών προσφυγών από όργανα με καθορισμένη τοπική αρμοδιότητα.

3. Η χρήση ηλεκτρονικών μέσων τεχνολογίας, πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) (τηλεδιάσκεψη) για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης των οργάνων της παρ. 1, παρέχεται ως δυνατότητα στον διοικούμενο, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή έχει υποβληθεί σε περιφερειακή υπηρεσία του φορέα, προκειμένου να επιλέξει εάν θα συμμετέχει στη συνεδρίαση μέσω τηλεδιάσκεψης ή με αυτοπρόσωπη παρουσία.

4. Οι ενδικοφανείς προσφυγές δύνανται να υποβάλλονται και ηλεκτρονικά μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (gov.gr).

5. Με αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των φορέων της παρ. 1, συστήνονται νέα κεντρικά όργανα εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών και καταργούνται ή συγχωνεύονται σε ενιαία κεντρικά όργανα, προϋφιστάμενα τοπικά όργανα. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζεται ο τρόπος συγκρότησης, η σύνθεση των οργάνων αυτών, στα οποία δύνανται να προεδρεύουν και να συμμετέχουν λειτουργοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους μετά από σύμφωνη γνώμη του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η σύγκλησή τους, η διαδικασία υποβολής και εξέτασης των προσφυγών, η συχνότητα και ο τρόπος διεξαγωγής των συνεδριάσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία των νέων οργάνων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας τους με τη χρήση των ΤΠΕ του ν. 4727/2020 (Α’ 184). Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζεται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, αμοιβή ή αποζημίωση των συμμετεχόντων στα όργανα αυτά.

6. Το παρόν άρθρο δεν καταλαμβάνει τους φορείς, στους οποίους υφίσταται ήδη κεντρικό όργανο εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών, καθώς και τους φορείς εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4495/2017 (Α’ 167).

7. Οι φορείς της παρ. 1 εκδίδουν τις αποφάσεις της παρ. 5 το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2027 δεν εξετάζονται ενδικοφανείς προσφυγές από όργανα με καθορισμένη τοπική αρμοδιότητα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΜΗ ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Άρθρο 11
Μη άσκηση ένδικων μέσων από τους Φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία

1. Οι φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143) δεν ασκούν ένδικα μέσα κατά οριστικών αποφάσεων πολιτικών και τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ως προς το κεφάλαιο με το οποίο επιδικάζεται χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης στους ενάγοντες που αποτελούν, κατά την έννοια του άρθρου 932 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164), μέλη της οικογένειας προσώπων που απεβίωσαν, καθώς και ως προς το κεφάλαιο με το οποίο επιδικάζεται στους ενάγοντες που υπέστησαν βλάβη υγείας, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή χρηματική παροχή του άρθρου 931 του Αστικού Κώδικα, επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία.

2. Ως υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία δύναται να χαρακτηρίζονται υποθέσεις όπου, ως συνέπεια παράνομων πράξεων ή παραλείψεων οργάνων του Κράτους, ένα (1) ή περισσότερα πρόσωπα απεβίωσαν ή υπέστησαν βλάβη του σώματος ή της υγείας τους, σε περιπτώσεις:

α) μείζονος φυσικής, τεχνολογικής ή ανθρωπογενούς καταστροφής,

β) δυστυχήματος σε δημόσια κτήρια ή εγκαταστάσεις ή υποδομές ή σε μέσα μαζικής μεταφοράς, και

γ) τρομοκρατικής επίθεσης.

3. Με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από κοινή εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και

Οικονομικών και του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργού, χαρακτηρίζεται μια υπόθεση ως ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας. Με όμοια Πράξη καθορίζεται η εφαρμογή του παρόντος σε έκτακτα ή και σε τακτικά ένδικα μέσα.

4. Μετά από την έκδοση Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου της παρ. 3, και εντός του πεδίου εφαρμογής της, οι φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης παραιτούνται από ένδικα μέσα που έχουν ήδη ασκήσει και εμπίπτουν στην παρ. 1 και οι εκκρεμείς δίκες καταργούνται.

5. Τα επιδικασθέντα ποσά της παρ. 1 είναι αφορολόγητα, ανεκχώρητα και ακατάσχετα, στα χέρια τόσο του Δημοσίου όσο και τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης. Τα ποσά αυτά δεν δεσμεύονται, ούτε συμψηφίζονται με βεβαιωμένες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση, το Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό εισοδηματικών ορίων που τίθενται για τη χορήγηση οποιασδήποτε κοινωνικής ή προνοιακής παροχής. Τα επιδικασθέντα ποσά δεν υπόκεινται στο ψηφιακό τέλος συναλλαγής του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα εμμέσων φόρων επί των συναλλαγών του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, καθώς και λοιπών εμμέσων φόρων (ν. 5177/2025, Α’ 21).

Άρθρο 12
Μη προβολή δικαιωμάτων του Δημοσίου έναντι τρίτων και αναγνώριση εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων

1. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα έναντι τρίτων και απέχει από την άσκηση αγωγών της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α’ 275) όταν:

α) ο τρίτος απέκτησε την κυριότητα με τίτλο από επαχθή αιτία που μεταγράφηκε έως την 5η Ιουνίου 1993 ή απέκτησε την κυριότητα με άλλο παράγωγο τρόπο και ο τίτλος κτήσης του μεταγράφηκε στο οικείο υποθηκοφυλακείο έως την 11η Ιουνίου 1975. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται και από τους τίτλους των δικαιοπαρόχων του, οι οποίοι μεταγράφηκαν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου,

β) ο τρίτος κατέχει το ακίνητο μετά από προσωρινό παραχωρητήριο ή έναρξη διαδικασίας διανομής, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών διανομών από οποιαδήποτε αιτία, καθώς και των διανομών αγροκτημάτων και συνοικισμών σε γηγενείς κληρούχους που έγιναν μετά τη δημοσίευση του ν. 18/1944 (Α’ 14), από το Δημόσιο προς τον τρίτο ή τον δικαιοπάροχό του, υπό την προϋπόθεση ότι η παραχώρηση ή η διανομή δεν ολοκληρώθηκε χωρίς υπαιτιότητα του δικαιούχου,

γ) επί ακινήτων που διαχειρίζεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο τρίτος ή ο δικαιοπάροχός του: γα) απέκτησε κυριότητα βάσει τίτλου, ο οποίος μεταγράφηκε μέχρι την 5η Ιουνίου 1993 ή γβ) συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπερ. ββ), γγ) ή δδ) της περ. α), της περ. β) ή της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4061/2012 (Α’ 66), περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας από το Δημόσιο ή

δ) κατ’ εφαρμογή της αγροτικής εποικιστικής νομοθεσίας, έχει υποδειχθεί στον τρίτο ή σε δικαιοπαρόχους του από δημόσια αρχή, η εγκατάσταση σε συγκεκριμένο ακίνητο, ιδίως στο πλαίσιο διαδικασιών αποκατάστασης πληθυσμών (προσφύγων), αγροτικών διανομών και αναδασμών.

2. Ο τρίτος αναγνωρίζεται δικαστικά ως κύριος έναντι του Δημοσίου, όταν το Δημόσιο δεν έχει ασκήσει πράξεις νομής μετά την 23η Φεβρουαρίου 1946 και ο ίδιος νέμεται καλόπιστα το ακίνητο με τους όρους του άρθρου 1042 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164) για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη πριν από τη 19η Μαρτίου 2003. Στον χρόνο νομής του τρίτου προσμετράται και ο χρόνος νομής των δικαιοπαρόχων του που διανύθηκε με τις ίδιες προϋποθέσεις.

3. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται σε ακίνητα τα οποία, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος: α) εμπίπτουν στον ν. 998/1979 (Α’ 289), περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας, β) βρίσκονται εντός οριοθετημένου υδατορέματος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4258/2014 (Α’ 94), περί διαδικασίας οριοθέτησης ή εντός ζώνης πενήντα (50) μέτρων από τις οριοθετημένες όχθες αυτού, καθώς και εντός αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης ή πυθμένα, γ) αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής, είτε ανήκουν στην κυριότητα, διοίκηση και διαχείριση του Δημοσίου, κατά το άρθρο 7 του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α’ 220), περί κυριότητας, διοίκησης και διαχείρισης σε ακίνητα μνημεία, οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους και εν γένει ακίνητα πολιτιστικής κληρονομιάς, είτε είναι εκτός συναλλαγής κατά το άρθρο 966 του Αστικού Κώδικα.

4. Άλλες διατάξεις με τις οποίες ορίζεται ότι το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα έναντι τρίτων δεν θίγονται. Οι διαδικασίες μη προβολής δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου δύνανται να εφαρμόζονται αντί του παρόντος, κατ’ επιλογή των τρίτων, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτές.

Άρθρο 13
Διαδικασία μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου πριν και μετά την άσκηση αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 ή αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 και σε κάθε στάδιο της δίκης

1. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12, περί μη προβολής δικαιωμάτων έναντι τρίτων και αναγνώρισης εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων, το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα και ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, ανά διαδικαστικό στάδιο.

2. Αν η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται πριν ασκηθεί αγωγή ή κύρια παρέμβαση, η αρμόδια υπηρεσία του φορέα που διαχειρίζεται το ακίνητο δεν προβάλλει δικαιώματα, απέχει από την άσκηση αγωγής ή κύριας παρέμβασης ή ανακαλεί προηγούμενο σχετικό αίτημά της και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 2664/1998 (Α’ 275), περί διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων, με την υποβολή αίτησης διόρθωσης, στην οποία επισυνάπτονται τα αποδεικτικά έγγραφα του άρθρου 14 του παρόντος.

3. Εκκρεμείς δίκες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, με ενάγον ή κυρίως παρεμβαίνον το Δημόσιο κατά τρίτων για τα ακίνητα της παρ. 1 του άρθρου 12 καταργούνται.

4. Αν η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται μετά την άσκηση αγωγής κατά το στάδιο της διαμεσολάβησης της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, η αρμόδια υπηρεσία του φορέα που διαχειρίζεται το ακίνητο τη βεβαιώνει στο έγγραφο που διαβιβάζει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και συντάσσεται πρακτικό διαμεσολάβησης με επίτευξη συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4640/2019 (Α’ 190).

5. Αν η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται μετά την πάροδο του σταδίου της διαμεσολάβησης και μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον δικαστηρίου οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας ή ενώπιον του Αρείου Πάγου, η αρμόδια υπηρεσία αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ώστε αυτό να εξεταστεί από την αρμόδια τριμελή επιτροπή του άρθρου 6 του ν. 4831/2021 (Α’ 170), περί αρμοδιοτήτων τριμελών επιτροπών, προκειμένου να εκδοθεί πράξη ή πρακτικό περί μη προβολής δικαιωμάτων από το Δημόσιο. Η πράξη ή το πρακτικό, κατά παρέκκλιση του άρθρου 12 του ν. 2664/1998, καταχωρίζεται στο κτηματολογικό φύλλο και διορθώνεται η πρώτη εγγραφή. Η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο μετά την προσκόμιση της ανωτέρω πράξης ή πρακτικού από τον επιμελέστερο διάδικο.

6. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12 και εκδίδεται οριστική ή τελεσίδικη απόφαση υπέρ του τρίτου, το Δημόσιο δεν ασκεί ένδικο μέσο ή παραιτείται από ήδη ασκηθέν.

Άρθρο 14
Έγγραφα που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν προβάλλονται δικαιώματα από το Δημόσιο έναντι τρίτων και αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων

1. Η προϋπόθεση της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 12, περί μη προβολής δικαιωμάτων έναντι τρίτων και αναγνώρισης εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων κατά τις πρώτες εγγραφές στο Εθνικό Κτηματολόγιο, αποδεικνύεται από συμβολαιογραφικά έγγραφα και τις αντίστοιχες πράξεις μεταγραφής που αφορούν στο επίδικο ακίνητο.

2. Η προϋπόθεση της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 12 αποδεικνύεται από τον προσωρινό τίτλο ή τη διοικητική πράξη της ατελούς μεταβίβασης ή τους πίνακες διανομών ή σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας.

3. Η προϋπόθεση της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 12 αποδεικνύεται από:

α) τον τίτλο, ο οποίος μεταγράφηκε μέχρι την 5η Ιουνίου 1993 ή

β) την πράξη παραχώρησης διοικητικού οργάνου ή το πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής οικοπέδου της Επιτροπής Αποκαταστάσεων Προσφύγων κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων της Χώρας ή σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας, με την οποία διαπιστώνεται το πραγματικό γεγονός, όπως αυτό προκύπτει από τα τηρούμενα αρχεία της και τα υποβληθέντα από τον τρίτο έγγραφα, ότι ο ίδιος ή ο δικαιοπάροχός του απέκτησε το ακίνητο ως δικαιούχος οικοπέδου σε συνοικισμό κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων της Χώρας, σύμφωνα με το άρθρο 26 του από 29.10.1949 Αγροτικού Κώδικα (Α’ 342) ή την απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4061/2012 (Α’ 66), περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας από το Δημόσιο, βάσει της οποίας ο τρίτος ή ο δικαιοπάροχός του κρίθηκε δικαιούχος του οικοπέδου ή του κλήρου ή εφόσον, από τα τηρούμενα αρχεία της αρμόδιας υπηρεσίας και τα υποβληθέντα από τον τρίτο έγγραφα, διαπιστώνεται το πραγματικό γεγονός ότι ο ίδιος ή ο δικαιοπάροχός του νέμεται το ακίνητο πριν την 1η Ιανουαρίου 1965 για γεωργική χρήση, η οποία εξακολουθούσε να ασκείται μέχρι την έναρξη ισχύος του άρθρου 22 του ν. 4061/2012.

4. Η προϋπόθεση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 12 αποδεικνύεται με τη σχετική έγγραφη υπόδειξη ή διαταγή δημόσιας αρχής ή με σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας, με την οποία διαπιστώνεται το πραγματικό γεγονός, όπως αυτό προκύπτει από τα τηρούμενα αρχεία της και τα υποβληθέντα από τον τρίτο έγγραφα.

5. Οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 12 αποδεικνύονται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 13, ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, με κάθε πρόσφορο μέσο για την απόδειξη της νομής του τρίτου και των δικαιοπαρόχων του με καλή πίστη με τους όρους του άρθρου 1042 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α’ 164) για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη πριν από τη 19η Μαρτίου 2003.

6. Η μη αποστολή από την αρμόδια υπηρεσία των εγγράφων ή βεβαιώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 13, καθώς και στο παρόν, συνιστά ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περ. α) έως ε) του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α’ 26).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Άρθρο 15
Υπηρεσία μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων

1. Ο συμβολαιογράφος καθιερώνεται ως υπηρεσία μιας στάσης για τη μεταβίβαση ακινήτων από επαχθή, χαριστική αιτία και αιτία θανάτου.

2. Στο πλαίσιο της υπηρεσίας μιας στάσης, ο συμβολαιογράφος:

α) συντάσσει το σχέδιο του συμβολαίου σε συμφωνία με τους συμβαλλομένους,

β) συλλέγει με διαλειτουργικότητα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες, και ιδίως:

βα) αποδεικτικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας,

ββ) ηλεκτρονική ταυτότητα ακινήτου,

βγ) κτηματολογικό φύλλο, κτηματολογικό διάγραμμα και πιστοποιητικό κτηματογραφούμενου ακινήτου του μεταβιβαζόμενου ακινήτου,

βδ) δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη συμπλήρωση της δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτου, περιλαμβανομένων και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για κάθε απαλλαγή από αυτόν ή μείωση αυτού, καθώς και της δήλωσης φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής, περιλαμβανομένων και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για κάθε απαλλαγή από αυτόν ή μείωση αυτού,

γ) συμπληρώνει με βάση τα στοιχεία που του παρέχουν οι συμβαλλόμενοι και αναρτά στην εφαρμογή myPROPERTY τη δήλωση, εισπράττει μετά από τον άμεσο προσδιορισμό και αποδίδει τον οφειλόμενο φόρο κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής,

δ) συμπληρώνει με βάση τα στοιχεία που του παρέχουν οι συμβαλλόμενοι και αναρτά στην εφαρμογή myPROPERTY τη δήλωση, εισπράττει μετά από τον άμεσο προσδιορισμό και αποδίδει τον φόρο κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής για το μεταβιβαζόμενο ακίνητο, αν δεν έχει καταβληθεί,

ε) παρακρατεί από το τίμημα και καταβάλλει προς τη Φορολογική Διοίκηση το ποσό που έχει προσδιοριστεί με πράξη του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), προς εξόφληση των οφειλών προς το Δημόσιο και προς άρση της κατάσχεσης που τυχόν έχει επιβληθεί επί του μεταβιβαζόμενου ακινήτου στο πλαίσιο αναγκαστικής εκτέλεσης για οφειλή προς τη Φορολογική Διοίκηση,

στ) εισπράττει και αποδίδει τα τέλη καταχώρισης του συμβολαίου στο Κτηματολόγιο, κατόπιν υπολογισμού και βεβαίωσης του ποσού των οφειλόμενων τελών από την αρμόδια υπηρεσία του Κτηματολογίου,

ζ) δύναται να εισπράττει και να αποδίδει το τίμημα της συναλλαγής στον πωλητή, εφόσον τούτο συμφωνείται ρητά από τους συμβαλλομένους και τον συμβολαιογράφο και προβλέπεται ειδικά στη συμβολαιογραφική πράξη. Η καταβολή μέρους ή του συνόλου του τιμήματος στον ακατάσχετο δεσμευμένο λογαριασμό ειδικού σκοπού (escrow account) που τηρεί ο συμβολαιογράφος συνιστά μερική ή ολική εξόφληση, ενώ η μη καταβολή ή η εκπρόθεσμη καταβολή του στον λογαριασμό αυτόν έχει τις ίδιες έννομες συνέπειες με τη μη καταβολή ή την εκπρόθεσμη καταβολή στον πωλητή. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, ο συμβολαιογράφος συντάσσει, μετά από αίτηση του αγοραστή, πράξη μερικής ή ολικής εξόφλησης, χωρίς να απαιτείται η σύμπραξη του πωλητή, βεβαιώνοντας την κατάθεση του σχετικού ποσού στον ειδικό λογαριασμό του και την απόδοσή του, στον υποδειχθέντα στη συμβολαιογραφική πράξη, τραπεζικό λογαριασμό του πωλητή,

η) υπογράφει τη συμβολαιογραφική πράξη μετά από τους συμβαλλομένους και την καταβολή των συνολικών χρηματικών ποσών που έχουν συμφωνηθεί και αυτών που αντιστοιχούν σε φόρους, τέλη, έξοδα, αμοιβή του συμβολαιογράφου, και

θ) υποβάλλει τη συμβολαιογραφική πράξη στο Κτηματολόγιο με διαλειτουργικότητα προς καταχώριση.

3. Για τις ενέργειες της παρ. 2 οφείλεται αμοιβή σύμφωνα με το άρθρο 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000, Α’ 96), περί δικαιωμάτων συμβολαιογράφων.

Άρθρο 16
Κατάργηση υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 651/1977

Στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 651/1977 (Α’ 207), περί υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια μεταβίβασης ακινήτου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το κείμενο μεταφέρεται από την καθαρεύουσα στη δημοτική γλώσσα, β) το τελευταίο εδάφιο αντικαθίσταται, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε κάθε δικαιοπραξία που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση λόγω πώλησης οικοπέδου ή αγροτεμαχίου με ή χωρίς κτίσματα, επισυνάπτεται στο πωλητήριο συμβόλαιο τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο υπογράφεται από τους συμβαλλομένους και τον μηχανικό ή υπομηχανικό που το συνέταξε, στο οποίο αναγράφονται τα μήκη των πλευρών, τα όρια προς τις όμορες ιδιοκτησίες, τα ονόματα των γνωστών ιδιοκτητών τους, καθώς και το εμβαδόν του πωλούμενου ακινήτου. Επί του διαγράμματος ο μηχανικός ή υπομηχανικός που το συντάσσει δηλώνει υπεύθυνα αν, επί του μεταβιβαζόμενου ακινήτου, επιτρέπεται ή όχι η ανοικοδόμηση σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Αν το μεταβιβαζόμενο ακίνητο αποτελεί τμήμα μεγαλύτερης έκτασης, βεβαιώνεται στο ίδιο σχεδιάγραμμα από τον μηχανικό ή υπομηχανικό αν και το μέρος που απομένει στον πωλητή πληροί ή όχι τους όρους δόμησης. Εξαιρούνται από την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου οι μεταβιβάσεις λόγω πώλησης αγροτεμαχίων που βρίσκονται σε καθαρά αγροτικές περιοχές, με ή χωρίς κτίσματα. Δεν απαιτείται να επισυναφθεί το τοπογραφικό διάγραμμα της παρούσας σε δικαιοπραξίες με αντικείμενο τη μεταβίβαση ακινήτου που βρίσκεται σε περιοχή στην οποία υφίσταται λειτουργούν Κτηματολόγιο, εφόσον στην περιοχή αυτή έχει κυρωθεί και μεταγραφεί πράξη εφαρμογής και με τη δικαιοπραξία δεν μεταβάλλονται τα όρια του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.»

Άρθρο 17
Καταβολή φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας

Στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025, Α’ 130), περί υποχρεώσεων δημόσιων αρχών σχετικά με το πιστοποιητικό, προστίθεται παρ. 1α ως εξής:

«1α. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 1, επιτρέπεται η σύνταξη και μεταγραφή συμβολαίου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα με επαχθή αιτία ή συνιστώνται από την ίδια αιτία εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, χωρίς προσάρτηση του πιστοποιητικού του άρθρου 102, αν η δήλωση υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση του φόρου μεταβίβασης ακινήτου ή σύστασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητο και ο συμβολαιογράφος παρακρατεί από το τίμημα και αποδίδει στη Φορολογική Διοίκηση ποσό που αντιστοιχεί στο όριο παρακράτησης που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α’ 58), περί αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής. Στην περίπτωση αυτή ο συμβολαιογράφος μνημονεύει υποχρεωτικά στο συμβόλαιο που συντάσσει την υποβληθείσα, κατά περίπτωση, δήλωση φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής, καθώς και τα στοιχεία αυτής.»

Άρθρο 18
Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από τη Φορολογική Διοίκηση - Προσθήκη άρθρου 47Α και παρ. 45Α στο άρθρο 83 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α’ 58) προστίθεται άρθρο 47Α ως εξής:

«Άρθρο 47Α
Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από τη Φορολογική Διοίκηση σε ακίνητο εν όψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία

1. Η Φορολογική Διοίκηση, μετά από αίτηση του οφειλέτη, εκδίδει απόφαση άρσης κατάσχεσης που έχει επιβάλει σε ακίνητό του για βεβαιωμένες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση, ενόψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία με τίμημα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι όροι:

α) πληρούνται κατά τον χρόνο αποδέσμευσης, οι όροι χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής κατά το άρθρο 12 του Κώδικα,

β) το τίμημα της μεταβίβασης δεν δύναται να υπολείπεται της εμπορικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή έχει προσδιορισθεί κατά τον χρόνο της κατάσχεσης. Όταν η εμπορική αξία του ακινήτου είναι κατώτερη της αντικειμενικής αξίας αυτού, λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική αξία. Σε περίπτωση που η κατάσχεση έχει επιβληθεί πέραν της πενταετίας πριν από την υποβολή της αίτησης, ο οφειλέτης προσκομίζει έκθεση εκτίμησης της εμπορικής αξίας του υπό μεταβίβαση ακινήτου από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή, και

γ) από το τίμημα της μεταβίβασης, παρακρατείται και αποδίδεται από τον συμβολαιογράφο στη Φορολογική Διοίκηση, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό του συνόλου του τρέχοντος υπολοίπου της επιβληθείσας κατάσχεσης. Το ποσοστό παρακράτησης του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζεται με βάση κριτήρια φορολογικής συνέπειας του οφειλέτη και εισπραξιμότητας της εναπομένουσας οφειλής και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπολείπεται του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Εφόσον το ποσό που προκύπτει από την παρακράτηση της παρούσας περίπτωσης είναι μεγαλύτερο του ποσού παρακράτησης της περ. α), για την άρση της κατάσχεσης παρακρατείται και αποδίδεται το μεγαλύτερο αυτό ποσό. Σε περίπτωση που το ποσό της παρακράτησης, που προκύπτει από την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων, υπερβαίνει το τίμημα, όπως αυτό καθορίστηκε με την περ. β) της παρούσας, παρακρατείται και αποδίδεται το σύνολο του τιμήματος και η κατάσχεση αίρεται για το μεταβιβαζόμενο ακίνητο.

2. Εάν το σύνολο των βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών έχει διασφαλιστεί πλήρως από εγγυήσεις ή εμπράγματες ασφάλειες, δεν απαιτείται η πλήρωση του όρου της περ. γ) της παρ. 1.

3. Με την πλήρωση των ανωτέρω όρων η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει άμεσα απόφαση άρσης κατάσχεσης.»

2. Στο άρθρο 83 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 45Α ως εξής:

«45Α. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία, το έντυπο της απόφασης άρσης κατάσχεσης και η διάρκεια ισχύος αυτής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 47Α, περί άρσης κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από τη Φορολογική Διοίκηση σε ακίνητο εν όψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα κριτήρια φορολογικής συνέπειας του οφειλέτη και εισπραξιμότητας της εναπομένουσας οφειλής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.):

α) ορίζεται η έναρξη λειτουργίας των συμβολαιογράφων ως υπηρεσίας μιας στάσης, σύμφωνα με το άρθρο 15, και οι περιοχές της χώρας, στις οποίες βρίσκονται τα ακίνητα που θα μεταβιβάζονται με αξιοποίηση της υπηρεσίας μιας στάσης,

β) ρυθμίζονται τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή του άρθρου 15 και, ιδίως, τα σχετικά με:

βα) τη δυνατότητα λήψης, μέσω διαλειτουργικότητας, των δικαιολογητικών που απαιτούνται για τη μεταβίβαση του ακινήτου και τη συμπλήρωση της δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτου και φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής και τις απαλλαγές από αυτούς ή τις μειώσεις αυτών,

ββ) την καταβολή προς τον συμβολαιογράφο του τιμήματος και των φόρων, τελών, αμοιβών και εξόδων που σχετίζονται με τη μεταβίβαση,

βγ) την παρακράτηση, από τον συμβολαιογράφο, του ποσού που αντιστοιχεί στην αμοιβή του,

βδ) την καταβολή, από τον συμβολαιογράφο, των φόρων, τελών και εξόδων στους αντίστοιχους δημόσιους φορείς, καθώς και του υπολειπόμενου τιμήματος στον πωλητή,

βε) τη διενέργεια των πράξεων των υποπερ. βα) έως βδ) μέσω ακατάσχετου δεσμευμένου λογαριασμού ειδικού σκοπού (escrow account) που τηρεί ο συμβολαιογράφος,

βστ) τη διαδικασία κίνησης του λογαριασμού της υποπερ. βε),

βζ) τη δυνατότητα αυτοματοποιημένης υποβολής του συμβολαίου προς καταχώριση στο Κτηματολόγιο και τον χρόνο που αυτή μπορεί να γίνεται, και

βη) τη συνάρτηση των πράξεων των υποπερ. βα) έως βδ) με την καταχώριση του συμβολαίου στο Κτηματολόγιο.

2. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα για ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής μαζί με τη δήλωση φόρου μεταβίβασης ακινήτου

ή σύστασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητο, όταν αφορούν στο ίδιο ακίνητο. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται η διαδικασία, το περιεχόμενο και ο χρόνος υποβολής των ανωτέρω δηλώσεων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 20
Μεταβατικές διατάξεις

1. Εγκύκλιες οδηγίες που έχουν δημοσιευθεί πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου 6, περί υποχρεωτικής ανάρτησης εγκυκλίων οδηγιών, και ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2026, χωρίς να απαιτείται η δημοσίευσή τους στην ειδική ιστοσελίδα που προβλέπει το άρθρο 6. Από την 1η Οκτωβρίου 2026, εγκύκλιες οδηγίες που είναι σε ισχύ και δεν είναι αναρτημένες σύμφωνα με το άρθρο 6, παύουν να ισχύουν.

2. Το άρθρο 11, περί μη άσκησης ένδικων μέσων από τους φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία, καταλαμβάνει και τις μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εκδοθείσες οριστικές αποφάσεις και τις εκκρεμείς δίκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21
Παράταση ισχύος του άρθρου 62 του ν. 4872/2021 περί ρυθμίσεων για τη διαδικασία καταβολής εφημεριών ιατρών και πρόσθετων αμοιβών λοιπού προσωπικού των νοσοκομείων, των Διοικήσεων Υγειονομικών Περιφερειών και του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας και των αποζημιώσεων του προσωπικού που απασχολείται στα εμβολιαστικά κέντρα του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού COVID-19 και του προσωπικού Κινητών Ομάδων Υγείας και Κέντρων Υγείας κατά του κορωνοϊού COVID-19

Η ισχύς των περ. α) και β) του άρθρου 62 του ν. 4872/2021 (Α’ 247), περί της εξαίρεσης από την παρ. 2 του άρθρου 114 του ν. 4270/2014 (Α’ 143) των ρυθμίσεων για τη διαδικασία καταβολής εφημεριών ιατρών και πρόσθετων αμοιβών λοιπού προσωπικού, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2026.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 22
Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη των παρ. 2, 3 και 4 ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η παραγωγική λειτουργία του Μητρώου της παρ. 7 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α’ 45) αρχίζει από την 1η Ιουνίου 2026.

3. Το άρθρο 5, περί ψηφιακής ενημέρωσης για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων, και το άρθρο 9, περί υποβολής και παρακολούθησης καταγγελιών από το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας, ισχύουν από την 1η Ιουνίου 2026.

4. Το άρθρο 15, περί υπηρεσίας μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, ισχύει από τον χρόνο που προσδιορίζεται με την κοινή απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 19.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 7 Απριλίου 2026

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και
Υπουργός Επικρατείας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Εσωτερικών
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Υγείας
ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Ανάπτυξης
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Δικαιοσύνης
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ

Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Κλιματικής Κρίσης και
Πολιτικής Προστασίας
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥΡΝΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 7 Απριλίου 2026

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

- Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
- Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις** → **Εγκύκλιοι**.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

0100057070426001 6